

gjøre Deres for at faae deres Penge igjen med en flækkelig Fordeel. I det Dieblisk man siger til disse Giere: I maae ikke sælge Fæstegodsset, undtagen det skeer til Fæsterne eller deres Efterladte, er det derfor ganske klart, at disse Speculanter ville sige: Dersom vi ikke kunne sælge til Fordeel for os selv, ville vi slet ikke sælge, men vi ville bortfæste eller bortarvesfæste Gaarden til den Høiestbydende — det forbyder Loven slet ikke — og jeg troer, at Erhververne af disse Godsler gennem Bortfæstning ved Auktion ville opnaae ligesaa store Fordele, som de nuværende Besiddere ville opnaae ved Salg. Naar man siger, at Opinionen vil gjøre sig gjældende og forhindre Eligt, troer jeg, det er en Bilsfarelse. Den Opinion, der nu gjør sig gjældende, hviler sikkert paa, at den vedvarende Fornemmelse af og Grindring om, at de nuværende Besidderes Forgængere have misbrugt deres Myndighed, maa indeholde en Opfordring til at behandle Fæsterne med Humanitet; men det er dog vel indlysende, at for den Erhverver, som kommer udefra og tilkøber sig et saadant Gods, eksisterer denne Opfordring slet ikke. De Motiver, som bevirke, at de nuværende Besiddere behandle Fæstehønderne med Humanitet — jeg troer nok at turde sige, at det er Tilfældet med de fleste Godseiere, i hvilken Henseende jeg skal tillade mig at minde om, hvad der er oplyst af den høitærede Indenrigsminister, nemlig at der med Hensyn til de 10de Gaarde, fra Godseierens Side er blevet sørget for samtlige de Familier, som have mistet deres Gaarde — troer jeg ikke ville indvirke paa Størstedelen af de nye Erhververe. For det Første troer jeg ikke, at disse ville lade sig trykke af den Opinion, som kan være tilstede, og dernæst troer jeg ikke engang, at Opinionen vil være dem synderlig imod, naar de søge at faae det meest Mulige ud af de Godsler, de have tilkjøbt sig. Man vil tværtimod finde det naturligt, at den Mand, som for en meget høi Kjøbesum har tilkjøbt sig et Gods, maa see at faae sine Renter ud deraf; man vil ikke fortænke ham i, at han søger at gjøre det meest Mulige ud deraf. Jeg kan derfor slutte mig til, hvad det ærede Medlem for

Soro Amts 2den Valgkreds (Alberti) ifjor udtalte om, at dette Lovforslag, naar det førtes ud i Livet, vistnok vilde medføre en Forhøielse af disse Godsers Værdi, men at Forhøielsen væsentlig vilde blive betalt af Fæstehønderne.

Hvad angaaer den Virkning, dette Lovforslag, naar det faaer sin fulde tilsigtede Følge, vil have for de nuværende Giere af de omtalte Familiegodsler, kan jeg ganske slutte mig til, hvad der ligeledes ifjor blev udtalt af det ærede Medlem for Soro Amts 4de Valgkreds (Holstein), og navnlig til den Uttring af ham, som er bleven omtalt idag af en af de ærede Forslagsstillere, nemlig den, at man ikke kunde sympatisere med et Forslag, som vilde forandre Adelen fra Godseiere til Personer, der vare beskæftigede med at afslippe Coupons. Naar det derimod er sagt, at der dog var andre Virksomheder end den at dyrke Jord, og at man kunde vente, at Adelsmanden, selv om han ikke dyrkede Jord, vilde beskæftige sig med anden gavnlig Virksomhed, troer jeg, at at dette er en Illusion og en Misfændelse af den menneskelige Natur. Jeg troer ikke, at Mennesket arbejder, uden at det tvinges dertil, og om det end ikke tvinges dertil, maa der dog være en stærk Opfordring, for at det skal arbejde. En saadan Opfordring er efter min Mening tilstede for Adelsmanden, naar han er Godseier; thi hans Indsigt og Dygtighed kan gjøre, at hans Indtægter i høi Grad forøges; men denne Opfordring forsvinder, naar dette Forhold forandres, saaledes at han ikke mere er Godseier, men derimod Besidder af et Pengefideicommiss, som Ministeriet bestyrer for ham. Hans hele Virksomhed her i Verden vil da bestaae i, at han engang imellem, med Mellemrum af flere Aar, gjør Indberetning om, hvorledes Fideicommisscapitalerne bør anbringes, naar de ere opsagte af de nuværende Hænderhavere af dem, men dette er dog en Virksomhed, der ikke er værd at tale om. Det forekommer mig, at en Mand, der har Renten af en Million for slet Intet at bestille, er et af de ulykkeligste Mennesker i Verden; thi der er slet ikke nogen Virksomhed, som er tiltalende for ham. Man har nemlig berøvet ham den Virksomhed, der kan yde ham Løn